

Portfolio arviointi- ja kehittämismvälineenä

Merja Ruotsalainen (OY) ja Matti Lappalainen (TY)

7.5.2004

Pohdintatehtävä

- Millaisia ajatuksia, kysymyksiä tai tunteita portfolio koulutuksen suoritusmuotona herättää?

Pohtikaa vertaisryhmittäin n. 5 min

Arvioinnin kehityssuuntia (1)

■ Arvioinnin tarkoitus ja tehtävä

- » arvostelusta ja kontrolloinnista ohjaamiseen ja kehittämiseen
- » summatiivisesta arvioinnista diagnostiseen ja formatiiviseen arviointiin

■ Arvioinnin tekijä

- » ulkopuolisen arvioinnista itse-, vertais- ja yhteisarviointiin

Arvioinnin kehityssuuntia (2)

■ Arvioinnin kohde

- » yhden vaiheen arvioinnista luonnolliseksi osaksi prosessia
- » välittömästä arvioinnista viivästettyyn arviointiin

■ Arvioinnin menetelmät

- » määrällisistä menetelmistä laadullisiin menetelmiin
- » keinotekoisista tilanteista autenttiseen arviointiin
- » vaikutelmista systematisointiin

Portfolio

- portare "kantaa" folia "lehti"
- suom. arvopaperisalkku, ansiokansio, kasvun kansio, oppimissalkku...
- dokumentti omasta osaamisesta ja sen kehittymisestä koulutuksen kuluessa
- matkakertomus koulutuksen aikaisesta oppimisprosessista sekä oman kehittämishankkeen edistymisestä

Miksi portfoliotyötä?

- Oman osaamisen ja työyhteisön reflektiivinen ja kriittinen tarkastelu on yksilön ammattitaidon ja koko yhteisön asiantuntijuuden kehittymisen perusta

**OMA
OPETUSKÄYTÄNTÖ/
TYÖOTE**

**Reflektio
portfolio-
työssä**

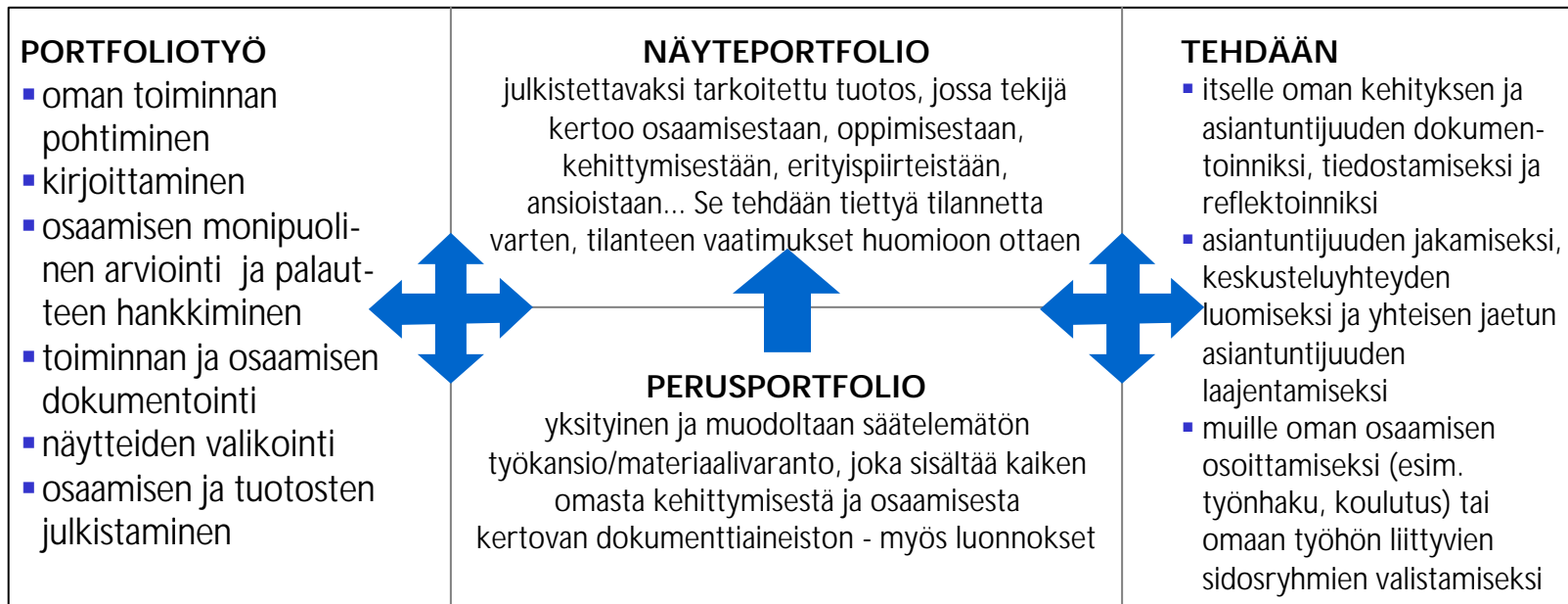
**OMA OPETUS-
NÄKEMYS/
TYÖFILOSOFIA**

**TEORIATIETO/
MUIDEN
NÄKEMYKSET**

Portfolion merkitys TieVie- asiantuntijakoulutuksessa

- toimia osallistujan TieVie-asiantuntijakoulutuksen aikaisen oppimis- ja kehitymisprosessin sekä siihen liittyvien kokemusten kuvaajana ja jäsentämistyökaluna,
- toimia myös osallistujan ammatillisen kehittymisen ja tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön asiantuntijuuden hahmottajana sekä
- toimia koulutusta, lähiseminaareja ja verkkojaksoja sekä ennen kaikkea omaa hanketyöskentelyä, kokoavana työskentelymuotona koko koulutuksen ajan.
- Portfolio toimii myös yhtenä TieVie-asiantuntijakoulutuksen suorituksena.

Portfolio

REFLEKTIIVISEN ITSEARVIOINNIN KEHITTYMINEN
 OPISKELU- JA TÄYDENNYSKOULUTUSSUUNNITELMIEN SELKIYTYMINEN
 OMAN OSAAMISEN JA TYÖTEHTÄVIEN YHTEENSOVITTAMINEN
 OPPIMISEN SEURAAMINEN JA NÄKEMYKSEN SYVENTÄMINEN
 OMIEN VAHVUUKSIEN JA OMAN TOIMINNAN TIEDOSTAMINEN
 TYÖN JA OPINTOJEN KOKONAISUUDEN HAHMOTTAMINEN
 AMMATILLISEN KEHITTYMISEN TUKEMINEN
 MERITOITUMINEN

Perusportfolio/ prosessiportfolio

Lähiseminaarit

Kirjallisuuteen
perehtyminen ja
reaktiopaperit

Verkkojaksot

Kehittämis-
hanke

Taitokurssit

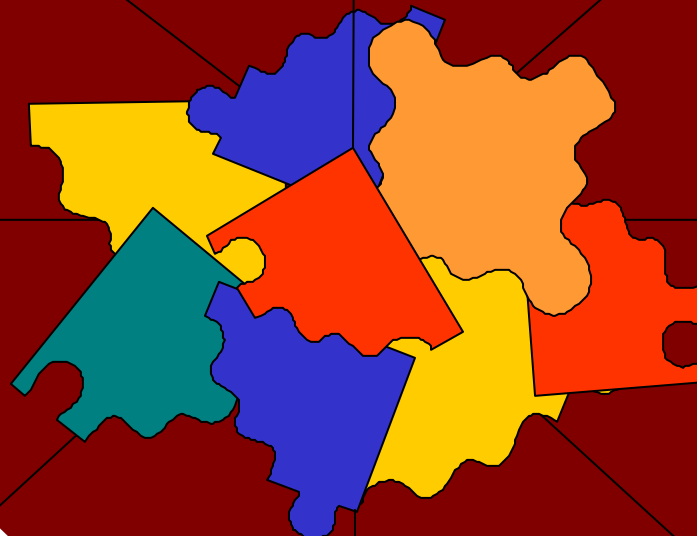
Juonne- ja
vertaisryhmä-
työskentely

Näyteportfolio

Juonne- ja vertaisryhmä-
työskentelyn reflektointia ja
arviointia

Oman
koulutusnäkemys-
kuvausta sekä
teoreettisia ja
pedagogisia perusteluja
tehdylle valinnoille
kirjallisuuteen
perustuen

Prosessi-

Näkemyksiä tieto- ja
viestintätekniikan
opetuskäytön
kehittämisestä
organisaation
näkökulmasta

portfolio

Itsearviointia omista
vahvuuksista ja
kehittämialueista

Palautetta
koulutuskokonaisuudesta

Oman oppimisen
pohdintaa
lähiseminaareihin,
verkkojaksoihin,
juonne- ja
vertaisryhmä-
työskentelyyn ja
tekniikkatyöpajoihin
peilaten

Oman
kehittämishankkeen
prosessin
kuvausta ja
näytteitä
tuotetusta
materiaalista

Omaan
kehittämishankkeeseen
liittyvää palautetta ja sen
analysointia

Millainen portfolio

- **Sisältö? Käyttötarkoitus?**
 - » yleinen, tiettyyn työtehtävään liittyvä
- **Portfolion yleisö?**
- **Muoto, toteutustapa?**
 - » kansio, salkku, moniste, www-sivu...
- **Visuaalinen ilme?**
 - » tekstiä, kuvia, kuvioita, ...
- **Rakenne?**
 - » kronologinen, tehtävänmukainen, aiheittain/
teemoittain etenevä, rajattu (tiettyyn näkökulmaan keskittyvä)...

Verkkoportfolion edut

- **Monipuolisemmat dokumentointimahdollisuudet**
 - » mm. grafiikan, äänen, digitaalisen kuvan, videon ja multimedian linkittäminen mahdollista
- **Yhdistäminen keskeisiin yhteistyötahoihin ja laajempiin yhteyksiin helpompaa**
 - » linkit autenttisiin näytteisiin, esim. opiskelijoiden tuotoksiin
- **Antaa uusia mahdollisuuksia portfolion jäsentämiseen**
 - » hypertekstin avulla on mahdollista havainnollistaa/painottaa tärkeitä asioita ja tuoda esiin asioiden välisiä yhteyksiä
- **Dokumenttien säilyttäminen, hallinta ja käsittely helpompaa**
- **Julkistaminen ja jakaminen helppoa (esim. palautteen saaminen)**
- **Kannustaa visuaalisuuden hyväksikäyttöön**
- **Mahdollistaa tietoteknisen osaamisen osoittamisen**
- **Portfolion lukija voi valita etenemisen kiinnostuksensa mukaan (syvyys, laajuus)**

Mihin näyteportfolioiden arvioinnissa kiinnitetään huomiota?

- Kattavuus – käsitelty kaikkia osa-alueita
- Reflektiivinen, kriittinen ote
- Omaan kokemukseen peilaaminen
- Osoituksia osaamisesta ja omien taitojen arviointia
- Suositeltava laajuus n. 10 sivua

Ohjeita portfoliotyöhön

- Aloita kirjoittaminen ja aineiston kokoaminen heti
- Tutkaile myös vanhoja aikaansaannoksiasi
- Näytä tuotoksiasi muille ja pyydä niistä palautetta
- Älä torju kritiikkiä, vaan analysoi se
- Anna kehittävää palautetta
- Ole rehellinen itsellesi ja muille (kehittymisen ehto)
- Tee portfoliotyötä ensisijassa itseäsi varten
- Poimi aineksia omaan portfolioosi esimerkiksi reflektiopäiväkirjamerkinnöistäsi, lähiseminaareista, verkkojaksoilta, vertaisryhmätyöskentelystä, taitokursseilta ja kirjallisuudesta saamistasi ideoista ja ajatuksista
- Konkreettinen vinkki: aloita heti kokoamaan materiaalia yhteen paikkaan, esimerkiksi TieVie-portaaliin omaan työtilaasi, omalle tietokoneellesi, Optimaan henkilökohtaiseen kansioosi tai vertaisryhmänne niin sovittua Optimassa olevaan vertaisryhmän työtilaan.

Portfolion ensiaskel vertaisryhmissä

- Suunnitelkaa vertaisryhmissä, miten ryhmänne voisi tukea portfoliontyöskentelyä koulutuksen aikana esimerkiksi lähiseminaareissa, jaksojen välillä jne.
- Sopikaa portfoliotyön tukemisesta vertaisryhmässänne
- Aikaa noin 10 min

TieVie-kouluttajakoulutuksien 2002 ja 2003 portfolioita verkossa

- Satu Alaoutinen <http://www2.lut.fi/~santtu/esitys/portfolio/>
- Leena Maunumäki <http://www.tritonia.fi/%7Elma/tievie/index.htm>
- Berit Peltonen <http://kielet.hkkk.fi/Ruotsin%20verkko-opetus/Beritin%20portfolio/>
- Anni H Rytönen <http://www.cs.helsinki.fi/u/arytkone/portfolio/tievie.html>
- Tanja Stepanova <http://www.helsinki.fi/hum/skl/i ihmiset/stepanovat/tievie/index.html>
- Teppo Hujala <http://www.honeybee.helsinki.fi/mmvar/henkilokunta/hujala/tievie/>
- Anu Kaukola <http://home.edu.helsinki.fi/~kaukola/tievie/>
- Christian Lindblom <http://sockom.helsinki.fi/~clindblom/Portfolio.htm>
- Petri Merenlahti <http://www.helsinki.fi/~merenlah/tievie/index.html>
- Aarno Rönkä http://www.helsinki.fi/kasv/nokol/info/ronka/aarnon_portfolio.html
- Kristian Siikavirta <http://www.helsinki.fi/~siikavir/tievieportfolio>
- Leena Hiltunen <http://www.mit.jyu.fi/OPE/OPEfi3/portfolio.html>
- Liisa Kallio www.jyu.fi/~lkallio/tievieportfolio.htm
- Riitta Kosunen <http://cc oulu.fi/~rkosunen/TieVie-pofol/>
- Matti Jordman <http://webusers.siba.fi/~mjordman//tievie/>
- Esko Nikander <http://www.uta.fi/~toesni/portfolio/>
- Pekka Korhonen <http://www.teak.fi/OmatSivut/pkorhone/TieViePortfolio.doc>
- Olli-Philippe Lautenbacher <http://users.utu.fi/oplauten/>